

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

1	1.1.	Total
	1.2.	
	1.3.	
	1.4.	
	1.5.	
	1.6.	
2	2.1.	Total
	2.2.	
	2.3.	
	2.4.	
3	3.1.	Total
	3.2.	
	3.3.	
	3.4.	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Qualificació		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Després de cada polsada li quedava entorn de nas, sobre la blancor clapejada de vi de la camisa i al llarg del davantal de les calces, una estela rossa, com el refrec d'una ala de papallona. Aleshores l'avi, **desant** en la pitrera la capseta de rapè, amb un mocador d'herbes que duia sempre tirat sobre el **muscle**, es fregava els ulls, humits de l'esternudar; hi deixava caure damunt les ulleres i... *reposava* una estoneta, guaitant placèvolament d'ací d'allà. Aquell dia va aturar la mirada vagarosa, primer sobre l'esplendent teló de fons, tan lluminós que els colors i el relleu s'hi fonien com dins d'una boirina calitjosa que aprimava les masses i ho esfumava tot en l'últim terme; després la fixà en les cases arrambades allà baix, a la trencada del carrer Major; i vegé la Samaruga, dalt de son terrat, donant una cassolada de trits als pollets, que corrien d'ací d'allà, escotorits, com embulls de seda groga; i a la de can Perdiu, muntant a rossegons, per l'estreta escala que donava al pati, feixassos de llenya per a encendre el forn; i al costat de can Perdiu, pel finestró de la cort, s'atalaià del caparràs d'un bou que remugava, fent muntar i baixar l'ampla cornamenta. Recollí la mirada més ençà, sobre son fill, que feia estelles. Amb un peu dalt de la soca ajaçada, l'altre fermament engrapat en terra, com si tingués por que les seves mateixes embranzides se l'havien d'enrossegar, arborava acompassadament la llarga destralassa, que descrivia una ratlla de llum sobre el cel clar, la tenia en punt de suspensió sobre sa testa i després la deixava caure com un pes mort i amb rapidesa de llamp sobre la fusta, on s'endinsava la fulla de l'eina fins a la meitat, quedant fortament presonera. Llavors l'esquena del destraler **s'enarcava**, la cara devenia vermella, els braços ferrenys s'encarcaraven amb una contracció vigorosa, la destral quedava lliure i tornava a voleiar com un aucell de plata sobre el blau del cel. Feia més de dues hores que el sec retruny dels cops repercutia en la caixa harmònica del Torrent i en les corregades de les muntanyes, i el llenyater tenia a vora seva una gran pila d'estelles; mes, això sí, **esbufegava** amb delit, tenia la camisa xopa mig fora de les calces i les gotes de suor li **regalaven** seguit seguit, cara avall.

A l'avi Palau va fadigar-lo aquell esforç constant de son fill i n'apartà peresosament la mirada, que, anant d'una banda a l'altra, topà amb el Llombic, encara assegudet a terra i **potinejant** en la pols del carrer; gratava amb les ungetes, feia clotets... hi escopia dintre...

Víctor CATALÀ. *Drames rurals*, 1902

1. Comprensió lectora

1.1. D'acord amb aquest fragment, podríem afirmar que l'avi Palau

[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

bada.

escruta inquisitivament.

xafardeja.

escodrinya minuciosament.

1.2. Reproduïu només DUES frases o fragments que permetin justificar la tria de l'exercici anterior, tot i que se'n podrien arribar a donar més exemples. [0,5 punts]

1.3. Feu una llista de tots els éssers vius, persones o animals, que veu o contempla l'avi Palau. [1 punt]

1.4. Trieu DUES d'aquestes tres frases del text (*a*, *b*, *c*) i escriviu al costat un sinònim del mot que hi ha en negreta: [0,5 punts]

a) «**desant** en la pitrera la capseta de rapè»:

b) «les gotes de suor li **regalaven** seguit seguit, cara avall»:

c) «**potinejant** en la pols»:

1.5. Analitzeu morfològicament només UN d'aquests dos mots (*a* o *b*), destacats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) *s'enarcava*:

b) *esbufegava*:

1.6. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1 punt]

1.6.1. Del conte «En Met de les Conques», de Víctor Català, expliqueu com queda retratat el personatge d'en Met (físicament, socialment, psicològicament) i què li passa quan escolta un sermó de Quaresma. [0,5 punts]

1.6.2. Llegiu atentament aquest fragment de la novel·la *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor: «No tinc gaire paciència per seguir els consells de ningú, sobretot de les dones, que teniu els cervells com els pardals...» Identifiqueu el personatge que pronuncia aquestes paraules (nom i estatus social o familiar), escriviu el nom de la dona a qui maltracta de manera constant i expliqueu breument quina mena de relació tenen els dos personatges. [0,5 punts]

2. Expressió escrita

2.1. Substituiu cadascun dels mots o grups de mots escrits en negreta en el fragment següent del text per un altre, o uns altres, sense que el sentit en quedi alterat, i sense repetir cap mot dels que heu de substituir. [1 punt]

«Amb un peu dalt de la soca ajaçada, l'altre fermament engrapat en terra, com si tingués por que les seves mateixes embranzides se l'havien d'enrossegar, **arborava** acompassadament la llarga destralassa, que descrivia una ratlla de llum sobre el cel clar, **la tenia en punt de suspensió sobre sa testa** i després **la deixava caure com un pes mort i amb rapidesa de llamp** sobre la fusta, on **s'endinsava** la fulla de l'eina fins a la meitat, quedant fortament presonera.»

«arborava»:

«la tenia en punt de suspensió sobre sa testa»:

«la deixava caure com un pes mort i amb rapidesa de llamp»:

«s'endinsava»:

2.2. Escriviu un text de vuitanta paraules, com a mínim, en què expliqueu una escena de la vida rural que us hagi colpit o emocionat, per la pau interior que us dóna el fet de recordar-la o per qualsevol altra raó. Us pot ajudar a resoldre l'exercici pensar en una excursió al camp o a la muntanya, unes vacances en un poble, etcètera. [2 punts]

2.3. Les paraules *muscle*, *múscul* i *musclo* són molt semblants i a vegades es confonen, però tenen sentits diferents. Definiu cadascuna d'aquestes paraules, o bé poseu-ne un exemple de manera que quedi ben clar quin sentit tenen. També podeu alternar una opció i l'altra (per exemple, en podeu definir una i posar un exemple de les altres dues, o bé al revés). [1 punt]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

De festa: estrelles i diamants a Nova York

Porta una tovallola enrotllada als cabells, un ukulele a les mans i canta *Moon river*. Al darrere, s'aixeca l'espectacular *skyline* de Manhattan. Una escena de pel·lícula emmarcada en un paisatge espectacular de veritat. Nova York, sempre vibrant, desperta, a punt. Són les nou del vespre, és dijous i sóc a sota del Brooklyn Bridge de Nova York. Estic asseguda sobre gespa humida i envoltada de quatre mil persones que sospiren, riuen i aplaudeixen a l'uníson cada cop que l'Audrey Hepburn deixa anar alguna frase mítica a *Esmorzar amb diamants*: «Es triga exactament quatre segons per a anar d'aquí a la porta. Jo te'n dono dos.» I pell de gallina colectiva.

Cada dijous d'estiu, quan es pon el sol, la pantalla situada al Brooklyn Bridge comença a projectar un clàssic filmat a la ciutat incansable. Veure *Manhattan* de Woody Allen enquadrada entre l'Empire State, el pont de Brooklyn i l'Estàtua de la Llibertat no deixa de ser estrany. I contradictori: l'espectacle és brutal, però veure la pel·lícula en aquest context fa que tot plegat encara esdevingui més real. Curiosament familiar. De fet, si trobes Paul Auster esmorzant a la Lower East Side, també podries girar el cap i veure Woody Allen estirat sobre qualsevol de les mantes que avui hi ha escampades pel parc: no s'hi cap.

Arribo tard. I després d'esquivar cames doblegades, parelles abraçades i bosses de patates encetades, trobo un forat. A la meva dreta, un grup de noies de Manhattan reciten seqüències senceres. A l'esquerra, una parella s'ha muntat un autèntic menjador de casa. Els de davant meu no paren de fer fotos a la pantalla i més enllà hi ha una família amb nens, gossos i gat inclosos. Les escenes són diverses. En grup, en solitari o en parella. N'hi ha de més pintoresques i de més normals. Algunes les segueixo durant una estona i d'altres m'avorreixen tot just començar. Són històries de Nova York, com les que es veuen cada dijous a la pantalla.

[...]

The end

Amb els títols de crèdit tothom s'aixeca. Rius de gent que es mobilitzen de manera civilitzada. Alguns marxen a casa i d'altres es queden comentant la jugada. N'hi ha que recorden seqüències i d'altres que reproduïxen diàlegs: «Saps què et passa? Que et consideres un esperit lliure i et fa por que algú et posi dins d'una gàbia. Però ja ets dins d'una gàbia: te l'has construïda tu sola i vagis on vagis sempre acabaràs topant amb tu mateixa». Lliçó encaixada.

Adaptació feta a partir del text de

Bibiana BALLBÈ. «De festa: estrelles i diamants a Nova York». *Ara* (22 agost 2011)

1. Comprensió lectora

- 1.1. Si algú afirmés que aquest text és una crítica cinematogràfica, què li respondríeu? En la vostra resposta —de quaranta paraules, com a mínim— expliqueu quin tipus de text és i justifiqueu el vostre punt de vista integrant-hi referències al text que acabeu de llegir. [1,5 punts]

1.2. Expliqueu en tres o quatre línies a quines «estrelles i diamants» fa referència el títol del text.
[0,5 punts]

1.3. Reproduïu dos fragments del text en què s'expliqui, d'una manera o una altra, que és difícil trobar un lloc on asseure's. [0,5 punts]

1.4. Trieu la definició que sigui més fidel al sentit de l'expressió final del text: «llicó encaixada».
[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

- En la pel·lícula algun personatge aprèn una llicó.
- Ja he sentit més o menys la frase que m'acabes de dir.
- Aquesta llicó s'hauria de guardar escrita en algun lloc físic.
- He entès bé el sentit del que acabo de sentir, i l'he après.

- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1 punt]
- 1.5.1. En el conte «Agonia», de Víctor Català, la Bel, agonitzant en el llit de casa seva, s'esforça a parlar amb el seu home, en Minguet, i li fa saber un secret que li havia amagat tota la vida. Expliqueu quin secret li confessa la Bel. [0,5 punts]
- 1.5.2. Llegiu atentament aquest fragment de la novel·la *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor: «Amb mi serà feliç. Des d'avui l'esperaré cada vespre, sol al despatx; perquè se li farà irresistible la vida aquí, i sé que vindrà». Identifiqueu el personatge que pronuncia aquestes paraules (nom i estatus social o familiar), digueu a qui s'adreça i expliqueu si en algun altre punt de la novel·la el personatge alludit acabarà anant al «despatx» de qui parla. [0,5 punts]

2. Expressió escrita

- 2.1. Trieu només UNA de les dues opcions (*a* o *b*) que us proposem. Escriviu un text de vuitanta paraules, com a mínim. [2 punts]
- a*) Redacteu una crònica en primera persona d'un acte social a què hàgiu assistit. La vostra crònica hauria de presentar quina mena d'acte és i hauria de retratar com a mínim un parell de situacions amb diferents persones.
- b*) Presenteu, alternant la narració i el diàleg, una situació en què dues o més persones comenten una pel·lícula que a vosaltres us agrada particularment.

- 2.2. Expliqueu el significat d'aquest fragment del text: «Es triga exactament quatre segons per a anar d'aquí a la porta. Jo te'n dono dos.» La vostra paràfrasi no pot reproduir mots clau de la frase original ni es pot presentar en forma de diàleg entre dues persones. [1 punt]
- 2.3. Reproduïu una frase o una reflexió d'una pel·lícula, d'una cançó o d'un llibre que recordeu. Expliqueu quin sentit té per a vosaltres i per què us agrada. [1 punt]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, els sintagmes o les oracions subratllats.

[0,5 punts. Cada resposta correcta val 0,1 punts. Per cada error es descomptaran 0,1 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. No em convenceràs, per més que insisteixis.

☐ complement indirecte	☐ construcció passiva
☐ complement directe	☐ pronom d'un verb pronominal

3.1.2. No s'hi acostuma, al nou barri.

☐ complement de règim verbal	☐ complement indirecte
☐ complement directe	☐ pronom d'un verb pronominal

3.1.3. Van arribar desenes de cops a porteria i no van fer gol, aquells davanters.

☐ subjecte	☐ atribut
☐ complement directe	☐ complement circumstancial

3.1.4. Si t'ho pregunten, explica'ls la veritat.

- oració subordinada substantiva
- oració subordinada adverbial condicional
- oració adjectiva de relatiu explicativa
- oració subordinada disjuntiva

3.1.5. Els organitzadors estan satisfets que el conferenciant va omplir la sala.

- oració subordinada adverbial condicional
- oració subordinada substantiva de complement de l'adjectiu
- oració subordinada de coordinació
- oració subordinada negativa

3.2. Indiqueu quina sèrie conté els derivats correctes.

[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

- mentirós, famolenc, ganós, embafadós
- ganut, fambrenc, mentaire, embafaire
- ganós, fambrolenc, mentider, embafadós
- ganut, famolenc, mentider, embafador
- ganut, fambolenc, mentirós, embafaire

- 3.3. Conjugueu l'infinitiu indicat entre parèntesis en el temps verbal corresponent. [0,5 punts]
- 3.3.1. Si _____ (*estar*, imperfet de subjuntiu) atent, això ara no et passaria.
- 3.3.2. No _____ (*beure*) tant de vi, que us pujarà al cap.
- 3.3.3. Si no vol tenir un disgust, cal que _____ (*fer*) bondat.
- 3.3.4. Ja hauria caigut abans, si haguessis _____ (*empènyer*) amb més insistència.
- 3.3.5. No vol que jo ho _____ (*saber*), però ja m'ha arribat per una altra banda.

- 3.4. Resoleu només UN dels dos exercicis (*a* o *b*).

[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

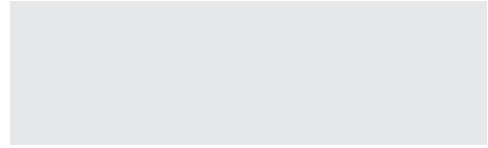
- a)* Subratlleu només DUES grafies que corresponguin al so alveolar fricatiu sonor [z].

Aquells gats amb esperit zen no estan en zel, aquesta és la seva impressió.

- b)* Indiqueu quina de les oracions següents és la correcta.

- A l'igual passi a la tarda a veure't una estona.
- Potser passaré a la tarda a veure't una estona.
- Igual em passi per la tarda a veure't un ratet.
- Potser passi per la tarda a veure't una estona.
- Pot ser em passaré per la tarda a veure't un rato.

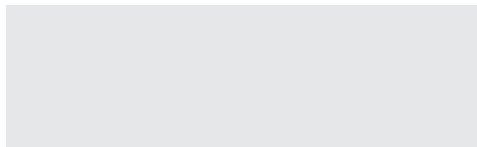
Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

DESCARREGAT DE SELECTES.CAT

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

1	1.1.	Total
	1.2.	
	1.3.	
	1.4.	
	1.5.	
	1.6.	
2	2.1.	Total
	2.2.	
	2.3.	
	2.4.	
3	3.1.	Total
	3.2.	
	3.3.	
	3.4.	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Qualificació		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Als orfes irlandesos més afortunats se'ls ingressava en la Institució Blacktorne. Anglaterra considera els orfes d'Irlanda com un perill en potència, carn de canó dels **insurgents**. Blacktorne tenia la missió de convertir-nos en proletaris **innocus** i submisos. Mariners, sobretot. Ofici simptomàtic perquè així es **foragitaven** els sospitosos de naixement, mar endins, i alhora se'ls recloïa en la flota anglesa, presidi flotant. Als alumnes de Blacktorne que manifestàvem més dots ens permetien cursar estudis de grau mitjà. Va ser el meu cas, i em vaig convertir en Tècnic de Logística Marítima, un TLM perfectament mediocre. Això sí, *First Class*, segons constava en el diploma que concedia Sa Graciosa Majestat. Si som sincers haurem de convenir que els pedagogs de Blacktorne no eren nefastos. Ens van ensenyar nocions d'oceanografia i de meteorologia. Comunicacions, també. Aquest va ser l'únic avantatge de l'ocupació anglesa: per molt catòlic que em declarés, preferia el morse al llatí. Succeïa, però, que l'arrogància anglesa trencava tots els límits. Creu Anglaterra que pot tractar els habitants de les seves colònies com si fossin gossos. Amb **perfidia** afegida, exigeix lleialtat als gossos que mengen les engrunes de la taula. Volien embarcar-nos com mariners, mentre Irlanda sencera naufragava. Volien que miréssim el cel com homes del temps, mentre ens robaven el nostre temps i la nostra terra. I no els cabia al cap que ens **hi** rebelléssim.

Dos cops a la setmana em desplaçava de Blacktorne a la ciutat, on m'havia inscrit en un curset de gaèlic. **Fet i fet**, les classes no m'interessaven gaire. Eren un subterfugi que em permetia fer d'enllaç per als republicans i mai no vaig passar de les primeres lletres. Amb mi venia un noi que es deia Tom. Patia una malaltia incurable que no li impedia ser el propietari del caràcter més alegre de l'orfenat.

—Sóc el tuberculós més patriota de tot Irlanda —li agradava dir. I reia.

Duíem consignes al damunt. Anàvem en bicicleta i semblàvem el que érem, pobres estudiants orfes de Blacktorne que es dirigien a les reunions d'un cercle folklòric. De vegades ens aturava un control de soldats, que amb els seus uniformes color caca d'oca trencaven la verdor del paisatge. Recordo molt bé un sergent amb mirada de bou.

—Alto. Que el trànsit s'enumeri! Quants maleïts irlandesos sou? —s'anunciava, com si no sabés comptar fins a dos.

—Nosaltres sols —contestava invariablement en Tom.

Ens regiraven les motxilles d'estudiants i els quaderns de gaèlic, les gorres de llana, fins i tot les sabates i els mitjons, tan llargs. Mai no trobaven res. Però algú ens devia delatar.

Albert SÁNCHEZ-PIÑOL. *La pell freda*, 2002

1. Comprensió lectora

- 1.1. Escriviu un sinònim o una definició dels mots *insurgents*, *innocus*, *foragitaven* i *perfidia*, escrits en negreta en el text. [1 punt]

Insurgent:

Innocu:

Foragitar:

Perfidia:

1.2. Expliqueu per què l'autor es refereix a la institució que concedeix el diploma en qualitat de «*Sa Graciosa Majestat*», expressió marcada en negreta en el text. [1 punt]

1.3. Escriviu l'antecedent del pronom *hi* en la frase «ens **hi** rebelléssim». [0,5 punts]

1.4. Responen a només UN dels dos exercicis (*a* o *b*). [0,5 punts]

a) Escriviu dos connectors que puguin substituir l'expressió *Fet i fet*, escrita en negreta en el text. L'un ha de ser informal i l'altre, de caràcter més neutre.

b) Expliqueu què vol dir TLM i quin terme defineix aquest recurs de formació de mots.

TLM:

Terme:

- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1 punt]
- 1.5.1. En el conte «Ombres», de Víctor Català, la Maleneta va dues vegades a casa de la seva cosina, la Rita, i sempre li diu que no vol tornar amb el seu home. Expliqueu com evoluciona la Maleneta. [0,5 punts]
- 1.5.2. Llegiu atentament aquesta declaració d'un personatge de la novella *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor: «Me n'he anat de casa... —mormola. Vostè que entén les veritats de debò... si sabés què han fet... què m'han dit... No hi tornaré més». Identifiqueu el personatge que pronuncia aquestes paraules (nom i estatus social o familiar) i expliqueu què li van fer perquè se n'anés de casa. [0,5 punts]

2. Expressió escrita

- 2.1. Escriviu un text de trenta paraules, com a mínim, que continuï el fragment de *La pell freda* que hi ha reproduït a la pàgina 2, tot mantenint la coherència amb el que precedeix. [1 punt]

- 2.2. Reescriuiu el fragment subratllat en el text tenint en compte aquesta indicació: en el vostre text només podeu utilitzar un únic punt i seguit, com a màxim. Per a poder fer-ho d'acord amb aquesta indicació, haureu de canviar recursos sintàctics i de puntuació. [1 punt]
- 2.3. Escriviu un text de vuitanta paraules, com a mínim, en què expliqueu una situació inesperada que us hagi passat en el trajecte de casa vostra fins a l'institut (o fins a l'escola, quan éreu més petits). [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Tintín!

[...] Hergé [l'autor de Tintín] era un tipus amb una personalitat més aviat estranya, però sobretot fou un home intel·lectualment inquiet. **En quin brou cultural es va cuinar, Tintín?** Oswald Spengler va ser el pensador més influent del període d'entreguerres, és a dir, del període de formació d'Hergé (1907-1983). Els dos volums de *La decadència d'Occident* són un intent d'entendre la cultura a Europa per mitjà de la comparació amb altres civilitzacions. Les aventures de Tintín només són possibles amb aquesta fricció constant amb l'altre. Fins i tot en l'únic àlbum d'interiors de la sèrie, *Les joies de la Castafiore*, els gitanos hi tenen un paper fonamental.

Tintín és periodista, i el periodisme representa per a Spengler un nou model cultural: «Què és la política civilitzada del demà en oposició a la política culta del passat? En l'Antiguitat, retòrica; a Occident, periodisme. Tots dos al servei d'aquella abstracció que representa el poder de la civilització: els diners.» La —per a nosaltres— forçada distinció entre civilització i cultura tingué, a començaments del segle XX, unes severes connotacions polítiques, sovint hibridades amb elements racistes. Spengler, que no fa un ús explícit ni aparentment implícit d'aquests darrers elements, ho resumeix així: «A la cultura li correspon la gimnàstica, el torneig, el certamen agonal; a la civilització, l'esport. Heus aquí la diferència entre la palestra grega i el circ romà.»

Hergé va tenir una formació estrictament catòlica, en aparença incompatible amb les idees de Nietzsche. Ara bé: cal recordar que cap a la dècada del 1920-1930, Nietzsche salta de l'esfera acadèmica a la popular en forma de determinades actituds —no dic idees— que són detectables en la majoria de modes de l'època. Això ho va analitzar molt bé el filòsof italià Furio Jesi. La clau és la següent: **la redempció del nou home ja no ve per la via de la contemplació, sinó per la de l'acció.** Per això Tintín és l'únic periodista del món que no escriu: només actua.

Freud també és molt important, sobretot des que Hergé es va psicoanalitzar: les imatges oníriques i els actes fallits (per exemple, a *Tintín al Tibet*); la figuració de Milú en una entitat tripartida (el mateix gos, el dimoni i l'àngel: aquest és l'esquema freudià de la conducta humana).

És curiós que tots aquests referents siguin sempre posteriors a l'any 1945, quan l'ambient antisemita ja ha desaparegut. Abans del 1945 Hergé no és cap filonazi, com han volgut alguns, sinó una persona immersa en una mentalitat compartida per la majoria dels europeus. A Bèlgica, i a la resta d'Europa, va existir una justificació teòrica molt primària del colonialisme en clau racial. La cosa ve del segle XIX: de Gobineau i de molts altres. La història de Leopold I i el Congo ara ens fa avergonyir, però llavors la gent la trobava força normal.

En aquest sentit, Tintín i el mateix Hergé representen en l'actualitat una manera interessantíssima de relleugar el segle XX, amb totes les seves fascinadores llums i les seves depriments tenebres, amb totes les contradiccions que encara arrosseguem nosaltres.

Adaptació feta a partir del text de Ferran SÁEZ. «Tintín». *Ara* (6 agost 2011)

1. Comprensió lectora

- 1.1. Es podria sostenir, d'acord amb l'anàlisi de l'autor del text, que un autor de còmic com Hergé i un teòric de la cultura com Spengler plantegen una qüestió de fons similar en les obres respectives? [1 punt]

1.2. Expresseu amb unes altres paraules aquesta frase del text sense repetir cap dels mots en negreta: «Nietzsche **salta** de l'**esfera acadèmica** a la **popular**». [1 punt]

1.3. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses.

[1 punt. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,1 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Hergé es va formar, aproximadament, cap a les dècades de 1920 i 1930.	☐	☐
b) Hergé va ser l'autor del llibre <i>La decadència d'Occident</i> .	☐	☐
c) Segons Spengler, la retòrica clàssica i el periodisme occidental no tenen res a veure.	☐	☐
d) Tintín té un substrat cultural que presenta punts de contacte amb el pensament de Nietzsche i Freud.	☐	☐
e) Segons l'autor, avui s'ha de considerar Hergé com un autor que simpatitzà amb els nazis.	☐	☐

1.4. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1 punt]

1.4.1. Del conte «Explosió», de Víctor Català, expliqueu com es produeix la mort de Quimeta. [0,5 punts]

- 1.4.2. Llegiu atentament aquesta declaració d'un personatge de la novella *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor: «No faré mai de mestressa. Tinc horror a manar i a ser manada. Només vull que em deixin viure a la meva manera». Identifiqueu el personatge que pronuncia aquestes paraules (nom i estatus social o familiar) i expliqueu què vol dir quan afirma que vol viure «a la seva manera». [0,5 punts]

2. Expressió escrita

- 2.1. Escriviu un text de vuitanta paraules, com a mínim, en què expliqueu quines lectures us han marcat (pot ser una aventura d'en Tintín o qualsevol altra lectura). Què en recordeu? Per què us commouen? [2 punts]

2.2. Escriviu una expressió literal i una de figurada equivalents a «*En quin brou cultural es va cuinar, Tintín?*», marcada en negreta en el text, sense que en canviï el sentit. [1 punt]

2.3. Reescriuiu el paràgraf següent subratllat en el text: «cap a la dècada del 1920-1930, Nietzsche *salta* de l'esfera acadèmica a la popular en forma de determinades actituds —no dic idees— que són detectables en la majoria de modes de l'època. Això ho va analitzar molt bé el filòsof italià Furio Jessi. La clau és la següent: **la redempció del nou home ja no ve** per la via de la contemplació, sinó per la de l'acció.» En la vostra reescriptura no hi pot haver cap punt i seguit, i no es pot repetir el sintagma que hi ha en negreta. L'inici ha de ser el que teniu tot seguit: [1 punt]

El filòsof italià Furio Jessi va analitzar molt bé...

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

- 3.1. Indiqueu l'anàlisi sintàctica correcta dels pronoms, els sintagmes o les oracions subratllats.
[0,5 punts. Cada resposta correcta val 0,1 punts. Per cada error es descomptaran 0,1 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]
- 3.1.1. No els compris pas en aquella carnisseria, els palpissos!
 complement directe   atribut
 subjecte   complement indirecte
- 3.1.2. Gairebé no hi sent de cap orella, és sord com una perola.
 complement circumstancial de lloc
 complement de règim verbal
 complement indirecte
 pronom del verb pronominal
- 3.1.3. Parla de cultura i no en té ni idea.
 subjecte   complement de règim verbal
 complement del nom   complement indirecte
- 3.1.4. Fa deu minuts ha passat un tren i d'aquí a cinc, en passarà un altre.
 subjecte   complement directe
 complement de règim verbal   pronom del verb pronominal
- 3.1.5. Insisteix en el que ja havia defensat fa un temps: n'està molt convençut.
 oració subordinada adjectiva de relatiu explicativa, complement del nom
 oració subordinada substantiva de relatiu, complement de règim verbal
 oració subordinada adverbial consecutiva, complement circumstancial
 oració subordinada adjectiva de relatiu especificativa, complement del nom
- 3.2. De la llista següent, subratlleu el derivat amb el sufix *-aire* que no existeix.
[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]
captaire, escombriaire, drapaire, perrucaire, ninotaire

3.3. Conjugueu l'infinitiu indicat entre parèntesis en el temps verbal corresponent.

[0,5 punts]

3.3.1. A qui havia _____ (*pertànyer*) aquell casalot tan imponent?

3.3.2. Ara no hi _____ (*caure*), no sé què em vols dir.

3.3.3. _____ (*escriure, vosaltres*) a poc a poc, que serà de més bon llegir!

3.3.4. Qui _____ (*excloure*) aquesta possibilitat?

3.3.5. Aquestes idees només se li _____ (*acudir, present*) a ell: és un cap de pardals.

3.4. Resoleu només UN dels dos exercicis (*a* o *b*).

[0,5 punts. Si la resposta és errònia, es descomptaran 0,15 punts. Si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

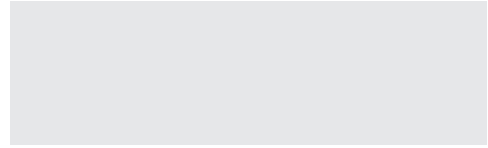
a) Subratlleu només DUES grafies que corresponguin al so alveolar fricatiu sord [s].

Aquesta hipòtesi es basa en una argumentació insòlita, fruit d'una anàlisi perspicaç.

b) Subratlleu els dos errors que hi ha en la frase següent i proposeu-ne una correcció.

Contra més gent estigui sense feina, més mala maror haurà.

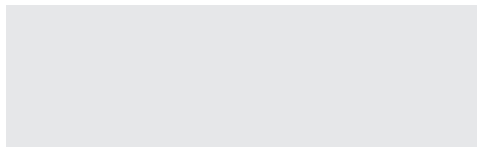
Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

DESCARREGAT DE SELECTES.CAT